

ΤΟ

Ψ

ANNA
ΠΑΠΑΔΑΚΗ-
ΣΩΤΗΡΙΑΔΗ

Ψ

Ι

Λ

Ο

Ν

της

λ

ύ

π

η

ς

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Το ύψιλον της λύπης**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Άννα Παπαδάκη-Σωτηριάδη
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κατερίνα Δουρίδα
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Σπυριδούλα Βονίτση

© Άννα Παπαδάκη-Σωτηριάδη, 2021
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Vitali Kurets/Trevillion Images
© Φωτογραφίας οπισθοφύλλου: Silas Manhood/Arcangel
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2021

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2021

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-4056-9
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-4057-6

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε. | PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Από το 1979 | Publishers since 1979

Έδρα:	Head Office:
Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550	Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ANNA ΠΑΠΑΔΑΚΗ-ΣΩΤΗΡΙΑΔΗ

ΤΟ
υ
Ψ
Ι
Λ
Ο
Ν
της
λ
ύ
π
η
ς

Από κάπου πρέπει ν' αρχίσω.

Πάει καιρός που με φοβίζει η λευκή σελίδα. Σαν πηγάδι φαντάζει στα μάτια μου, σαν χάος που ανοίγεται κάτω από τα πόδια μου, σαν κενό που χάσκει να με ρουφήξει. Και την αποφεύγω, όπως αποφεύγουμε έναν ανεπιθύμητο γνωστό στρίβοντας βιαστικά στην πρώτη στροφή, κι ας μην πήγαινε από κει ο δρόμος μας καθόλου.

Είναι που νιώθω να τελειώνει ο καιρός μου και να μην έχω πια άλλη επιλογή από το να γράψω. Εδώ και χρόνια εγκυμονώ τις ίδιες λέξεις, τα ίδια πρόσωπα και τα πάθη τους, φούσκωσε πια ο κόσμος τους μέσα μου, με κατέλαβε ολόκληρη, είναι γνωμένος και γεμάτος χυμούς, σαν καρπός που έφτασε πια στην ώρα του. Αν δεν τον βγάλω, όπου να 'ναι θα σκάσει και θα με σκοτώσει – αθόρυβα και μυστικά, όπως γίνονται όλοι οι φόνοι αυτού του είδους, αφήνοντας πίσω αναπάντητα ερωτηματικά που ποτέ δε θα γίνουν τελείες.

Είναι που φοβάμαι να πιάσω να ξετυλίγω το κουβάρι. Λέω πως φοβάμαι τη δουλειά που με περιμένει, μα κάπου μέσα μου ξέρω πως είναι ψέμα. Φοβάμαι ν' ανοίξω την πόρτα και να βγάλω τους ήρωές μου στο φως· θα ξεκινήσω ένα

μακρού ταξίδι μέσα στις ζωές τους και θα χάσω τη δική μου – για ν' αποκτήσουν σάρκα πρέπει να δώσω από τη σάρκα μου· και το ξέρω καλά, είναι το τίμημα. Και θα με ξαναβρώ μετά; Και πόση θα έχω απομείνει; Κι ύστερα, όταν πάρουν να περπατούν μονάχοι τους στον έξω κόσμο; Δε θα είναι πια οι δικοί μου άνθρωποι, θα είναι στη δούλεψη του καθενός, δε θα έχουν ώρα για μένα, δε θα κουβεντιάσουμε πια ψιθυριστά τις ώρες της σιωπής, ούτε θα συναντιόμαστε μέσα στα όνειρα· θα πάψω να διαφεντεύω τον κόσμο τους σαν θεός· θα πενθώ στα αδειανά τους κρεβάτια σαν γονιός που τα παιδιά του μεγάλωσαν κι έφυγαν απ' το σπίτι. Κι ακόμα, φοβάμαι μην κακοπάθουν, μην και δεν τους καταλάβουν και δεν τους αγαπήσουν. Εγώ τους αγαπώ όλους, ακόμα κι αυτούς που έπραξαν τα πιο μεγάλα αμαρτήματα – κι ίσως αυτούς λίγο πιο πολύ από τους άλλους, γιατί το έχουν πιο πολύ ανάγκη.

Μα ξέρω πως ό,τι δε γεννιέται στην ώρα του αρχίζει να μαραίνεται, να ξεφουσκώνει, ν' ασχημαίνει και να σαπίζει. Ο δρόμος κλειστός όπου και να στραφώ – ή αρχίζω να γράφω τώρα, ή και πάλι θα τους χάσω, θα πεθάνουν και θα βουλιάξουν μέσα μου αγέννητοι, κάτοικοι μιας μυστικής Ατλαντίδας που δεν υπήρξε ποτέ παρά μόνο στο μυαλό μου, με την απογοήτευση και την πίκρα εκείνου που πεθαίνει δίχως να έχει καταφέρει κανένα από τα θέλω του. Κι αυτή την πίκρα τους και την απογοήτευση θα την κουβαλώ μπολιασμένη στο χώμα μου μέχρι να χαθώ κι εγώ.

Φτάνουν λοιπόν τα ψέματα.

Είναι η ώρα.

Τώρα είναι η ώρα.

Θα αρχίσω με μια τυφλή βουτιά, όπως πάντα, κι ας ελπίσω πως στον δρόμο θα το βρω το νήμα, πως η πονετική κι

*ερωτευμένη Αριάδνη μου θα με βγάλει κι εμένα στο φως από
τα άδυτα του λαβύρινθου...*

Δε βάζω τελεία. Τώρα η πόρτα άνοιξε.

Όμορφα μαύρα βάρη

Το πόμολο έτριξε ελάχιστα – ένας μικρός ανεπαίσθητος θρήνος. Κι όπως άνοιξε την πόρτα, τον πήρε ένας κρύος αέρας. Κλεισούρα και υγρασία μύριζε ακόμα, κι ας είχαν αερίσει την κάμαρα δυο και τρεις μέρες συνέχεια· κλεισούρα και υγρασία· και κάτι άλλο, που δεν ήθελε ν' αναγνωρίσει.

Μπήκε σιγά σιγά, σχεδόν σέρνοντας τα πόδια του, κοίταξε γύρω λες κι έβλεπε το δωμάτιο πρώτη φορά. Το φεγγάρι χυνόταν από το παράθυρο –νεκρικό ασπρογάλαζο φως– και το κρεβάτι, τέλεια στρωμένο στα ολόλευκά του, φέγγιζε στη μέση του δωματίου. Πολυθρόνες, μπρούντζινα καντηλιέρια, ο κομός, όλα στη σκιά, άορατα. Πλησίασε κι ακούμπησε την παλάμη του στην άκρη του κρεβατιού, απάλαφρα, διστακτικά, λες και φοβόταν μην ξυπνήσει κανέναν· ψαχούλεψε λίγο το σκέπασμα –εκ γενετής τυφλός που γνωρίζει τον κόσμο με την αφή– κι ύστερα έγειρε ξεψυχισμένος και κάθισε – καθόλου δεν τον ένοιαξε που το ατσαλάκωτο κάλυμμα σήκωσε κύματα και φουρτούνες.

Τότε την είδε.

Συνήθισαν τα μάτια του, και τη διέκρινε στις σκιές, ζαρωμένη στη μεγάλη πολυθρόνα, με τα χέρια της ν' αγκαλιά-

ζουν τα γόνατα – έπρεπε να το περιμένω, σκέφτηκε αφηρημένα ο άντρας· πού αλλού θα πήγαινε κι εκείνη η κακομοίρα· έπρεπε να το περιμένω. Κι ήταν σαν έξω από τον εαυτό του, σαν κάποιος άλλος να σκεφτόταν με το δικό του κεφάλι. Την έβλεπε χωρίς να τη βλέπει μέσα στο σκοτάδι. Το κατάλευκο δέρμα, τα απαλά μάγουλα, τα τρυφερά χείλη αλλού θα τραβούσαν τώρα, ποιος ξέρει για ποια αγκαλιά, ποιος ξέρει σε ποιανού κεμέρι θα άραζε το χαμένο λάφυρο. Έτρεχαν οι σκέψεις στο κεφάλι του αφηνιασμένες, με χαλινάρια σπασμένα, σηκώνοντας χώματα ως τον ουρανό. Ήθελε να σηκώσει στον ουρανό το κεφάλι κι αυτός και να φτύσει τον Θεό κατάμουτρα, να του πει «δεν είσαι άντρας εσύ, ψυχή και μπέσα δεν έχεις»· κι ύστερα να σταθεί καταμεσής της μεγάλης αυλής και να ουρλιάξει με όση φωνή είχε στο στέρνο του, να βρυχηθεί άναρθρα σαν λαβωμένο ζωντανό, μέχρι να σηκωθούνε και οι πεθαμένοι. Και να μην ξαναμιλήσει ποτέ πια.

Από το κάτω πάτωμα πνιχτοί ήχοι και σουρσίματα που δε σταματούσαν ούτε λεπτό, πατήματα και πόρτες που ανοιγόκλειναν, πηγαινέλα πολλά, ομιλία καμιά, πού και πού κανένα τεντζερεδικό ακουγόταν· έξω, λυσσασμένος βοριάς που έκοβε κεφάλια· και η ελιά, αναμαλλιασμένη μοιρολογήτρα, να χτυπιέται στο παράθυρο ακούραστα. Και τότε, μια φωνή-σφήνα χώρισε στα δυο τους άλλους ήχους – μια μακρόσυρτη κραυγή, ακατάληπτη· κι αμέσως, σαν να περίμεναν το σινιάλο της, κι άλλες κραυγές την ακολούθησαν, μακρόσυρτες κι ακατάληπτες σαν και τούτη – μια θρηνητική θάλασσα που σκέπασε τον ήχο του βοριά.

Σαν να πάγωσε κι άλλο ο αέρας στο σιωπηλό δωμάτιο· και ο άντρας πάγωσε ολότελα κι αυτός μαζί του, δεν μπορούσε να σαλέψει ούτε βλέφαρο, κάτι έπηξε στο στήθος

του με μικρούς ήχους κρύσταλλου που ραγίζει· πεθαίνω, σκέφτηκε. Δεν την άκουσε που σηκώθηκε από την πολυθρόνα της, που διέσχισε το δωμάτιο προς το μέρος του – αερικό· το είχε να μετακινείται έτσι ήσυχα κι αθόρυβα. Την ένιωσε μόνο όταν σφίχτηκε στο πλάι του, αρνάκι τρομαγμένο που το ξολάλησαν οι φωνές στο κάτω πάτωμα. Ξαφνιάστηκε, γιατί προσώρας είχε λησμονήσει την παρουσία της στο δωμάτιο· ξαφνιάστηκε από τη ζεστή σάρκα που ακούμπησε στο μπράτσο του μέσα σ' εκείνη την παγωνιά. Δε γύρισε να την κοιτάξει. Άπλωσε τα μπράτσα και την έπιασε· εκείνη δεν έκανε καμιά κίνηση, ούτε μπρος, ούτε πίσω. Τον χτύπησε στα ρουθούνια η μυρωδιά της, ζωή αδιαπραγμάτευτη, έσκυψε κι έχωσε το πρόσωπο στο στήθος της, να μη βλέπει, να μην ακούει τις φωνές, την έσφιξε κι άλλο και κυλίστηκαν στο κρεβάτι μουγγά, τα χέρια του πήραν να ψάχνουν μέσα από τα ρούχα της, χάθηκε ο χρόνος και ο τόπος, χάθηκαν ταυτότητες και γεγονότα, το κορμί του θυμήθηκε – είχε καιρό να πατήσει σε τέτοια μέρη, μα τίποτα δεν είχε ξεχάσει, ανταποκρίθηκε αμέσως από μοναχό του. Η γυναίκα τον κοίταζε με μάτια ορθάνοιχτα, αμέτοχη, μα δεν έκανε και να φύγει· δε σήκωνε τα χέρια ν' ανταποδώσει τα χάρδια, μα δεν απόδιωχνε και τα δικά του.

Δε σήκωσε τα μάτια στο πρόσωπό της ούτε μια φορά – ακόμα και στα λιμασμένα του φιλιά τα μάτια του ήταν κλειστά· την έγδυne με το στόμα και με τα χέρια, την άπλωνε και τη μάζευε σαν ρουχαλάκι, τη γύρευε πάνω και κάτω παντού με βιασύνη και πείνα, κι ύστερα, σαν να βρήκε τον δρόμο ξαφνικά, μπήκε μέσα της με μια κίνηση και την πήρε γρήγορα, λαχανιάζοντας και βογκώντας, βαστώντας της τα χέρια σφιχτά κολλημένα στο στρώμα· ο τελευταίος σπασμός του οργασμού τον τίναξε βίβια στα σπλάχνα της, τί-

ναξε κι ένα όνομα έξω από τα χείλια του, ένα όνομα που είχε καιρό να πει, κι ας κυλιόταν συνεχώς πάνω στη γλώσσα του.

Έμεινε για λίγο ακίνητος πάνω της κι ύστερα τραβήχτηκε, σύρθηκε ως την άκρη του κρεβατιού και ανακάθισε. Πέρασε τα χέρια στα μαλλιά του –ό,τι άσπρο δεν είχαν καταφέρει να του ρίξουν ως τότε τα χρόνια του θα του το έφερνε η αποψινή νύχτα– κι έκρυσπε το πρόσωπο στις παλάμες· ανάσαινε βαθιά, όπως ανασαίνουμε όταν βγαίνουμε στη στεριά μετά από πολύωρο κολύμπι.

Η γυναίκα, ανάσκελα στο διπλό κρεβάτι, έμενε ακόμη ακίνητη, με τα μάτια καρφωμένα στο ταβάνι, στα ολόισια δοκάρια από βελανιδιά φερμένη από τα δάση του Βορρά. Το φεγγάρι έφεγγε στα γαλατένια της ολοστρόγγυλα στήθη που τρέμιζαν – δυο μικρά δίδυμα φεγγάρια που φώτιζαν την κάμαρα με το δικό τους φως.

Εκείνος σηκώθηκε. Έκλεισε το ρούχο του, που πριν το είχε ανοίξει βιαστικά, το έστρωσε πάνω του να ισιώσει, τινάχτηκε λίγο και με αργά μα σίγουρα βήματα βγήκε από το δωμάτιο κι έκλεισε την πόρτα πίσω του.

Έμεινε μόνη της, κουλουριάστηκε στο πλάι σαν έμβρυο ν' αντέξει το κρύο και τη γύμνια της –δεν ήξερε πόση ώρα–, χαμένη ξανά στους στριγκούς ήχους που σκαρφάλωναν αδυσώπητα από κάτω – τώρα τους άκουγε και πάλι, πιο άγριους, πιο απάνθρωπους. Έφερε τα χέρια στ' αυτιά της, δεν άντεχε. Πετάχτηκε πάνω μ' έναν λυγμό, τίναξε από το δέρμα της τα κολλημένα ρύζια και τα ροδοπέταλα, ξαναφόρεσε με κινήσεις ασυντόνιστες το φουστάνι της που κειτόταν τσαλακωμένο στην άκρη του κρεβατιού και με μια κίνηση κουβάριασε τα σκεπάσματα, τα πήρε στην αγκαλιά της και βγήκε.

Σαν από θαύμα, δε συνάντησε κανέναν· κατέβηκε τη μαονένια σκάλα τρέχοντας και βγήκε από το σπίτι βασιτώντας πάντα τα σκεπάσματα. Έξω η νύχτα λυσομανούσε: αέρας και παγωνιά, δέντρα που δέρονταν και σκυλιά που αλυχτούσαν. Τίποτα δεν κατάλαβε, πέτρα το κορμί της. Έτρεξε, έτρεξε, λες και την κυνηγούσαν να τη σκοτώσουν. Πέρασε δρομάκια και σκαλιά με ζαλισμένα πισωγυρίσματα, μπερδευόταν, έχανε τον δρόμο της, τον ξανάβρισκε, σκόνταφτε και τρέκλιζε, σκουντουφλούσε.

Κάποτε, βγήκε από το χωριό. Προχώρησε προς τα εκεί που ακουγόταν η θάλασσα, στο ακρωτήριο – μια στενή λωρίδα στεριάς που ξεμάκραινε ανηφορικά μέσα στο πέλαγος, όλο μαύρα απότομα βράχια· και μακριά, εκεί που η άκρη του χανόταν στα κύματα, ένας φάρος με το φως του ν' αναβοσβήνει κρατούσε τα περαστικά καράβια μακριά. Εκείνη όμως δεν το 'χε σκοπό να φτάσει ως τον φάρο· όταν φάνηκε κάτω η θάλασσα, σταμάτησε. Από κάτω χάος, τα κύματα άφριζαν και στροβιλίζονταν πάνω στις κοφτερές πέτρες. Η γυναίκα στεκόταν και τα κοιτούσε μαγνητισμένη, με τον άνεμο να την ταλαντεύει στην άκρη του γκρεμού. *Τι ωραία, σκέφτηκε προς στιγμήν, τι όμορφα μαύρα βάθη... Ένα βηματάκι κι όλα τελειώνουν. Έλα, μη διστάξεις, ένα μόνο βήμα προς...*

Τότε, με μια απότομη κίνηση, πέταξε στον γκρεμό τα κουβαριασμένα σκεπάσματα που κουβαλούσε τόσην ώρα. «Δικά σου, μωρή σκύλα!» φώναξε με μια φωνή που δεν ήταν δική της· «πάρτα, πάρτα κι αυτά!»

Το λευκό ύφασμα τινάχτηκε στο κενό, άπλωσε στον αέρα – φάνηκε στη μέση του η ματωμένη κηλίδα, βαθύ κόκκινο, σχεδόν μαύρο μέσα στη νύχτα, μαύρη και μεγάλη σαν τη σελήνη–, σαν πανί καραβιού φούσκωσε καθώς έπεφτε,

στροβιλίστηκε και προσγειώθηκε στη θάλασσα που το άρπαξε λιμασμένα, το τύλιξε και το ξετύλιξε κάμποσες φορές ίσαμε που το κατάπιε.

Η γυναίκα έμεινε να το κοιτάζει μέχρι που δεν μπορούσε να το ξεχωρίσει μέσα στους αφρούς των κυμάτων. Ύστερα έκανε μεταβολή και σκυφτή πήρε τον δρόμο του γυρισμού, μα λίγο παραπέρα σαν να την άφησαν πια οι δυνάμεις της ολότελα, βρήκε ένα βαθουλό υπήνεμο άνοιγμα στον βράχο, χώθηκε και κουλουριάστηκε, ώσπου, αποκαμωμένη από το τρέξιμο και τα κλάματα, την πήρε ύπνος βαθύς.

Η Αριάδνη κόβει τους ομφάλιους λώρους της ζωής της, και από την πόλη μετακομίζει σε ένα νησί του Αιγαίου, ψάχνοντας να κρατηθεί από ό,τι θυμίζει τον άντρα που ερωτεύτηκε. Μπροστά της ανοίγεται ένας άγνωστος κόσμος, γεμάτος ναυτικές παραδόσεις του περασμένου αιώνα και πρόσωπα που δεν υπάρχουν πια, ενώ θα έρθει αντιμέτωπη με ένα βαρύ μυστικό.

Κοίταζε ο μικρός Θεοδόσης τα πανιά να παίρνουνε σχήμα σιγά σιγά κι έβλεπε ένα άλλο πανί, χρώματος γαλανού, μεγάλο, τόσο που να μη χωρεί στη μικρή πλατεία, έβλεπε τους βιλιέρηδες να συνεννοούνται, να το μαζεύουν και να το μετακινούν στη μεγάλη πλατεία του Αγίου Δημητρίου, να το απλώνουν στο πλακόστρωτο και να γονατίζουν γύρω του όπως οι μαθητές στο σώμα του δασκάλου τους, κι όσοι περνούν να κοντοστέκονται και να λεν, τίνος είναι τούτα τα πανιά, είναι για το μπρίκι του καπετάν Θεοδόση και τι χρώμα είναι τούτο, πού ξανακούστηκε πλεούμενο με γαλανά πανιά.

*Μια ερωτική ιστορία τού σήμερα που σκοντάφτει
σε μια ερωτική ιστορία του παρελθόντος.*

*Μια ιστορία με το ένα πόδι στο παρόν και το άλλο
στο παρελθόν, μια Αριάδνη είναι που κρατεί τον μίτο
και μας οδηγεί προς τη λύτρωση, ώστε να πάψει
το ύψιλον της λύπης να γεμίζει με δάκρυ,
αφού ένα είναι το χρέος που μας δόθηκε: το φως.*

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 25928

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ΄ Ε Π Α Φ Η